

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3251

Vragen van het lid **Ortega-Martijn** (ChristenUnie) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat scholen massaal de klassen vergroten* (ingezonden 28 juni 2012).

Antwoord van minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 22 augustus 2012).

Vraag 1

Kent u het bericht «Scholen vergroten massaal klassen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op het onderzoek van DUO Onderwijsonderzoek in opdracht van CPS Onderwijsontwikkeling, waarin staat dat vier op de vijf scholen in het primair en voortgezet onderwijs op onderwijzend personeel bezuinigen en dat daardoor de klassen groter worden?

Antwoord 2

Ik herken het beeld dat uit het onderzoek naar voren komt niet. Het strookt niet met de feitelijke ontwikkelingen in het primair en voortgezet onderwijs. Wel is de leerling/leraar ratio in 2011 licht toegenomen. Dit is het gevolg van autonome keuzes van besturen en niet het resultaat van bezuinigingen. Het bedrag per leerling in het basisonderwijs is de afgelopen jaren immers gestegen en blijft de komende jaren stijgen. In het voortgezet onderwijs is het bedrag tot en met 2012 gestegen en blijft dat de komende jaren stabiel. Dit laat onverlet dat scholen tijdig moeten anticiperen op toekomstige ontwikkelingen zoals krimp. Dit vergt soms scherpe keuzes.

Vraag 3

Wat is het verloop van de gemiddelde klassengrootte in het primair en voortgezet onderwijs in de afgelopen tien jaar?

¹ Nederlands Dagblad, 26 juni 2012.

Antwoord 3

Per full-time leraar zijn er in het primair onderwijs 16,7 leerlingen (2011, inclusief het (voortgezet) speciaal onderwijs). In het voortgezet onderwijs is deze verhouding 14,8 (2011). Het langjarig verloop van de leerling/leraar ratio wordt jaarlijks gepubliceerd in Trends in Beeld. Hierin worden per onderwijssector de leerling-totale afgezet tegen de totale personeelssterkte in fte's. Uit Trends in Beeld 2011 (figuur 1.114, pagina 69) blijkt voor de periode 1998–2010 dat zowel in het primair als voortgezet onderwijs deze ratio is gedaald.

In de praktijk zijn er echter verschillen in groepsgrootte tussen scholen. Dit is afhankelijk van de omvang van de school, de leeftijdsopbouw van de leerlingen, het leerjaar, de schoolsoort en het gekozen pedagogisch-didactische perspectief. De leerling/leraar ratio maakt verder geen onderscheid tussen lesgevendende taken, lesgebonden taken en niet-lesgebonden taken.

Vraag 4

Kunt u inzichtelijk maken hoe groot de stijging is van de kosten in het onderwijs de afgelopen jaren, zoals personele en materiële bekostiging? In hoeverre is de bekostiging van het onderwijs meegestegen met deze kostenstijgingen in het onderwijs?

Antwoord 4

In het primair onderwijs is de prijsbijstelling voor de materiële bekostiging wettelijk vastgelegd en is deze altijd uitgekeerd. In het voortgezet onderwijs is de prijsbijstelling tot en met 2009 uitgekeerd. In 2010 en 2011 is deze prijsbijstelling ingezet voor andere doelen binnen het onderwijs. Sinds 2010 is als gevolg van de nullijn geen loonbijstelling ontvangen. In het primair onderwijs staat hier geen contractloonstijging tegenover. Schoolbesturen hebben dus ook geen extra loonkosten door loonstijging. In het voortgezet onderwijs is in de CAO voor 2010 wel een loonstijging afgesproken.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat de klassen in het primair en voortgezet onderwijs groter worden? Welke gevolgen heeft het vergroten van klassen voor kabinetsplannen rondom passend onderwijs, professionalisering van leerkrachten en kwaliteitsverbetering in het onderwijs?

Antwoord 5

Voor mij is de kwaliteit van het onderwijs leidend. Ik investeer in de kwaliteit en heb hierover met de sectoren primair en voortgezet onderwijs afspraken gemaakt. Ik stuur niet op groepsgrootte. Het is aan schoolbesturen en schoolleiders om groepsindelingen te maken die bijdragen aan de onderwijskwaliteit. Binnen de lumpsumbekostiging is voldoende ruimte om dat naar eigen inzicht vorm te geven.

Vraag 6

Kunt u inzichtelijk maken welk bedrag per jaar het onderwijs beschikbaar heeft voor materiële instandhouding? Welke gevolgen hebben de bezuinigingen op materiële bekostiging op de kwaliteit van gebouwen, het binnenklimaat, maar ook op de onderwijskwaliteit in de klas?

Antwoord 6

Voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs heb ik in 2011 de Kamer op grond van evaluaties geïnformeerd dat de materiële bekostiging aansluit bij de feitelijke uitgaven van schoolbesturen. Voor de materiële bekostiging in het primair onderwijs is jaarlijks circa € 1,1 miljard beschikbaar. Voor het voortgezet onderwijs is dit ongeveer € 1 miljard.

Vraag 7

Wat doet u structureel aan de kwaliteitsverbetering van de financiële bedrijfsvoering op scholen?

Antwoord 7

De laatste jaren is naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Don het nodige beleid in gang gezet om de financiële bedrijfsvoering van besturen te verbeteren. In mijn aanbiedingsbrief bij het CVO 400-rapport ben

ik uitvoerig op deze beleidsinitiatieven ingegaan. In het najaar ontvangt u de evaluatie van de acties die gestart zijn naar aanleiding van het rapport van de Commissie Don. Bij deze evaluatie worden alle acties in samenhang gezien. Ook onderzoek naar de financiële deskundigheid in het funderend onderwijs zal daarvan onderdeel zijn.